



جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی

گروه علوم انسانی

کمیته الهیات و معارف اسلامی



مصوب چهارصد و دهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی
مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی



گروه: علوم انسانی
رشته: فقه و حقوق خصوصی
دوره: کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی: کمیته الهیات و معارف اسلامی
گرایش:
کد رشته:

شورای عالی برنامه‌ریزی در چهارصد و دهمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۱/۲۶ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است. و با ابلاغ آن برنامه دوره فقه و حقوق اسلامی مصوب جلسه ۱۰۲ مورخ ۱۳۶۶/۸/۳۰ برای این گروه از دانشجویان منسوخ می‌شود و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مشمول ماده ۱ می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

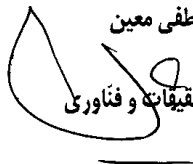
ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره چهارصد و دهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

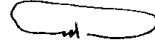
رأی صادره چهارصد و دهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین



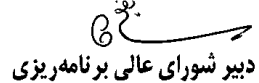
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی



رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی



دبیر شورای عالی برنامه ریزی



فصل اول: مشخصات کلی دوره



باسمه تعالی

مقدمه:

با عنایت به اهداف عالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و نیازهای علمی و فرهنگی کشور در زمینه های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به اساتید، محققان و کارشناسان، به تنظیم و تدوین برنامه درسی مناسب برای دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی اقدام شده است. مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس به شرح زیر است:

۱- تعریف و اهداف:

کارشناسی ارشد (ناپیوسته) فقه و حقوق خصوصی یکی از دوره های آموزشی در نظام آموزش عالی است و هدف از تشکیل آن:

- ۱-۱- تربیت اساتید مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در رشته های فقه و حقوق اسلامی و حقوق.
- ۲-۱- تربیت محققان و پژوهشگران مورد نیاز مراکز علمی و تحقیقاتی.
- ۳-۱- تربیت قضات و کارشناسان ارشد مورد نیاز دستگاه قضایی کشور.
- ۴-۱- تربیت کارشناسان ارشد توانا جهت خدمت در قسمتهای کارشناسی مراکز دولتی و غیره.

طول دوره:

دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) فقه و حقوق خصوصی حداقل شامل چهار نیمسال تحصیلی (دو سال) و حداکثر شش نیم سال تحصیلی با پایان نامه است. هردانشجو موظف است ۳۲ واحد درسی (با احتساب واحدهای پایان نامه) طبق برنامه تنظیمی بگذراند.

۳- واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی رشته فقه و حقوق اسلامی ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد:

۱-۳- دروس اصلی ۲۸ واحد طبق فهرست برنامه دروس

۲-۳- پایان نامه ۴ واحد



همچنین دانشجویان موظفند تعداد ۱۶ واحد پیشنیاز را بگذرانند و گواهی فراغت از تحصیل منوط به اتمام این واحدها می باشد.

۴- شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) فقه و حقوق خصوصی:
۴-۱- دارا بودن گواهی نامه کارشناسی رشته فقه و حقوق اسلامی، حقوق و فقه و
مبانی حقوق اسلامی (به شرط گذراندن واحدهای پیشنیاز) از داخل کشور و یا معادل آن از
کشورهای دیگر به تشخیص مراجع صلاحیتدار.

۴-۲- پذیرفته شدن در امتحان ورودی و مصاحبه علمی

مواد امتحان ورودی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی

ردیف	نام درس	ضریب امتحان
۱	فقه تخصصی	۳
۲	اصول فقه	۳
۳	حقوق مدنی	۲
۴	حقوق تجارت	۲
۵	ادبیات عرب	۲



فصل دوم: برنامه درسی



۱- دروس پیشنهادی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی
۱	مکاسب محرمه	۲	۳۲	-
۲	مبانی اصول فقه	۲	۳۲	-
۳	آیات الاحکام مدنی	۲	۳۲	-
۴	متون حقوقی (۱)	۲	۳۲	-
۵	متون حقوقی (۲)	۲	۳۲	-
۶	فلسفه اسلامی (۱)	۲	۳۲	-
۷	فلسفه اسلامی (۲)	۲	۳۲	-
۸	آئین دادرسی مدنی	۲	۳۲	-
جمع		۱۶	۲۵۶	-

توضیح: گذراندن واحدهای درسی پیشنهادی فوق باتوجه به اهداف پیش بینی شده در این دوره جهت فارغ التحصیلی الزامی است.



۲- دروس اصلی کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی جمع
۱	فقه (۱)	۲	۳۲	-
۲	فقه (۲)	۲	۳۲	-
۳	فقه (۳)	۲	۳۲	-
۴	فقه (۴)	۲	۳۲	-
۵	اصول فقه (۱)	۲	۳۲	-
۶	اصول فقه (۲)	۲	۳۲	-
۷	اصول فقه (۳)	۲	۳۲	-
۸	اصول فقه (۴)	۲	۳۲	-
۹	قواعد فقه مدنی	۲	۳۲	-
۱۰	حقوق مدنی (۱)	۲	۳۲	-
۱۱	حقوق مدنی (۲)	۲	۳۲	-
۱۲	حقوق تجارت	۲	۳۲	-
۱۳	حقوق بین الملل خصوصی	۲	۳۲	-
۱۴	حقوق تجارت بین الملل	۲	۳۲	-
۱۵	پایان نامه	۴	-	-
جمع		۳۲	۴۴۸	-

۱- دانشجویان موظفند برای هر درس دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق خصوصی بجز دروس فقه و اصول فقه، یک کار تحقیقی ارائه نمایند که به تشخیص استاد درصدی از نمره درس مربوطه به آن اختصاص خواهد یافت.



مکاسب محرمه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی احکام و مبانی فقه معاملات

سرفصل دروس:

مکاسب محرمه: تفسیر وجوه معاملات، اکتساب به اعیان نجسه، آیات و اخبار حاکم بر حلیت انتفاع، حرمت تکسب به آلات قمار و لهو، بیع با کسیکه مبیع را در راه حرام استفاده می کند، حرمت اکتساب به آنچه که منفعت محلله ندارد، حرمت حفظ کتب ضلال، حرمت رشوه، ارتزاق قاضی، قمار و مسائل چهارگانه مرتبط به آن، اخذ اجرت برواجبات.
تذکر: باتوجه به گسترده بودن سرفصل، سعی شود مطالب مهمتر و مرتبط با رشته تحصیلی در اولویت قرار گیرد.



منبع: کتاب المکاسب

مبانی اصول فقه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی مبانی و روش استنباط احکام در سطح عالی

سرفصل دروس:

مباحث قطع و ظن:

- ۱- حجیت قطع، اقسام قطع طریقی و موضوعی، تجری و احکام آن، قطع حاصل از مقدمات عقلی، قطع قطاع، علم اجمالی و احکام آن.
- ۲- حجیت ظن، حجیت ظواهر کتاب، نظریه صاحب قوانین، حجیت اجماع منقول، شهرت فتوایی، حجیت خبر واحد، دلیل انسداد و تنبیهاات آن.

منبع: فرائد الاصول (رسائل)



آیات الاحکام جزایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی تفصیلی با آیات الاحکام جزایی قرآن کریم و کیفیت استنباط احکام فقهی از آن.

سرفصل دروس:

آیات مربوط به مباحث:

۱- قضا (۱۰۵،۶۵،۵۸ نساء ؛ ۴۸ مائده ؛ ۲۶ صاد)

۲- شهادت (۲۸۲ بقره ؛ ۱۵ نساء ؛ ۱۰۶ مائده ؛ ۱۳،۴ نور ؛ ۲ طلاق)

۳- حدود (۳۹،۳۸،۳۴،۳۳ مائده ؛ ۳۲ اسراء ؛ ۵،۱ نور)

۴- قصاص (۴۵،۳۲ مائده ؛ ۶۸ فرقان)

۵- دیات (آیات ۱۷۸، ۱۷۹ بقره ؛ ۹۳،۹۲ نساء)



متون حقوقی جزائی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آموزش نظری متون جزائی به زبان انگلیسی به منظور فراهم نمودن زمینه مطالعات تطبیقی.

سرفصل دروس: یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد

۱- مسائل حقوق جزای عمومی

۲- مسائل حقوق جزای اختصاصی

۳- مسائل آئین دادرسی کیفری



متون حقوقی جزائی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: متون حقوقی جزائی (۱)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آموزش نظری متون جزائی به زبان انگلیسی به منظور فراهم نمودن زمینه مطالعات تطبیقی.

سرفصل دروس: یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد

۱- مسائل حقوق جزای عمومی

۲- مسائل حقوق جزای اختصاصی

۳- مسائل آئین دادرسی کیفری



فلسفه اسلامی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنایی با مباحث فلسفه اسلامی در سطح عالی

سرفصل دروس:

مدخل: نیازه فلسفه، تعریف، موضوع و مسائل

مرحله اول: احکام کلی وجود

مرحله دوم: وجود مستقل و رابط

مرحله سوم: وجود ذهنی و خارجی

مرحله چهارم: مواد قضایا

مرحله پنجم: ماهیت و احکام آن

مرحله ششم: مقولات عشر



تذکر: نظریه اینکه مباحث فوق قبلاً از کتاب بدایه الحکمه در دوره کارشناسی ارائه شده و تکراری بودن برخی مطالب از جمله مباحث مرحله ششم، چنانچه تا پایان مرحله پنجم نیز خوانده شود کفایت می کند.

منبع: نهایه الحکمه

آیین دادرسی مدنی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

ساعات تدریس : ۳۲ ساعت

هدف : آشنایی تفصیلی با مسائل دادرسی مدنی

سرفصل دروس :

- ۱- فرق میان تصمیمات قضایی و اداری دادگاه (به تفصیل)
- ۲- شکایت از تصمیمات دادگاهها (به تفصیل)
- ۳- داور (به تفصیل)



فلسفه اسلامی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فلسفه اسلامی (۱)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: آشنائی با مباحث فلسفه اسلامی در سطح عالی

سرفصل دروس:

مرحله هفتم: واحد و کثیر

مرحله هشتم: علت و معلول

مرحله نهم: قوه و فعل

مرحله دهم: سبق و لحوق و قدم و حدوث

مرحله یازدهم: عقل، عاقل و معقول

مرحله دوازدهم: مباحث واجب الوجود



تذکره: نظریه اینکه مباحث فوق قبلاً از کتاب بدایه الحکمه در دوره کارشناسی ارائه شده و تکراری بودن برخی مطالب، بگونه ای برنامه ریزی شود که مراحل یازدهم و دوازدهم تدریس شود.

منبع: نهاییه الحکمه

فقه (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مکاسب محرمه

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی احکام و مبانی فقه معاملات

سرفصل دروس:

کتاب بیع: تعریف بیع، معاطاه (تعریف و مقدمه آن)، الفاظ عقد بیع، ایجاب و قبول و شروط معتبر در آن، تنجیز در عقد، اختلاف متعاقدین، قاعده مایضمن و عکس آن، تعریف مثلی و قیمی، ضمان هریک از آندو، شروط متعاقدین (بلوغ، قصد و اختیار) و عقد مکره.

تذکر: مبحث معاطاه از قوله فنقول که شیخ اقوال معاطاه راتا آخر مورد بحث قرار می دهد حذف است.

منبع: کتاب المكاسب



۲- سرفصل دروس اصلی



فقه (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۱)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی احکام و مبانی فقه معاملات

سرفصل دروس:

ادامه کتاب بیع: عقد فضولی، ادله مثبتین و نافیین، اجازه و بحث کاشفیت و ناقلیت آن، شروط تحقق اجازه، ترتب عقود متعدده، توارد ایادی، تصرف اولیاء و ولایت حاکم، شرایط عوضین، مالیت، اقسام زمینها و احکام آن، بیع وقف و متعلقات آن، تصرف در اعیان موقوفه، بیع مرهون، قدرت بر تسلیم، علم به مقدار مئمن و ئمن مناط درمکیل و موزون و بودن و تعریف آن، بیع متساوی الجزاء و اقسام و احکام آن و بیع مجهول و اقسام آن.

منبع: کتاب المکاسب



فقه (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۲)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی احکام و مبانی فقه معاملات

سرفصل دروس:

مبحث اختیارات:

مقدمه: تعریف اختیار، نسبت اختیار یا اصل لزوم و اقسام اختیار

اختیار مجلس: تعریف، صاحبان اختیار مجلس، اختصاص آن به بیع، زمان اختیار مجلس و مسقطات اختیار مجلس.

اختیار حیوان: تعریف، اختصاص آن به مشتری، زمان اختیار حیوان و مسقطات اختیار حیوان. اختیار شرط: تعریف و ادله صحت آن، مبدأ اختیار شرط، بیع اختیاری، مسقطات اختیار شرط، اشتراط فسخ به رد ثمن یا مثنی از طرف بایع و مشتری و مقتضای اطلاق آن و جریان اختیار شرط در عقود.

اختیار غبن: تعریف و ادله اختیار غبن، شروط آن، شرطیت و کاشفیت اختیار غبن، مسقطات آن، جریان اختیار غبن در معاوضات، فوروتراخی در اختیار غبن و معذور بودن جاهل به آن، اختیار تأخیر ثمن: تعریف و شروط اختیار تأخیر، مسقطات اختیار تأخیر، تراخی در آن و تلف مبیع بعد از سه روز.

اختیار رؤیت: تعریف و ادله اختیار رؤیت، مورد آن، فوری بودن اختیار رؤیت و مسقطات آن. اختیار عیب: تعریف، تسلط مشتری بررد و اخذ ارش، مسقطات اختیار عیب، تبعض صفقه، موارد سقوط ارش فقط، موارد سقوط ارش ورد، اختلاف متباعدین در موجب، مسقط و فسخ، ماهیت عیب، مصادیق عیب و بحث ارش.



منبع: کتاب المکاسب

فقه (۴)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فقه (۳)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی و استدلالی احکام و مبانی فقه معاملات

سرفصل دروس:

مبحث شروط: تعریف شروط، شروط صحت شرط، شرط صحیح و اقسام آن، شرط فاسد و احکام آن.

احکام خیار: موروث بودن خیار، عدم تبعیت ارث خیار از ارث مال، کیفیت استحقاق ورثه نسبت به خیار، عدم جواز تصرف غیرصاحب خیار، سقوط خیار به سبب تصرف، اجاره عین در زمان خیار، اثر خیار در عقد، تسلیم عوضین در ضمان خیار، عدم بطلان خیار به تلف عین و حکم فسخ از طرف صاحب خیار.

احکام نقد ونسیه: اطلاق عقد، اشتراط تأجیل ثمن و عدم جواز تأجیل ثمن حال.

احکام قبض: تعریف و ماهیت قبض، وجوب قبض، احکام قبض، تلف ثمن معین قبل از قبض، تلف مبیع قبل از قبض و بیع مکمل و موزون قبل از قبض.

منبع: کتاب المکاسب



اصول فقه (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مبانی اصول فقه

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی مبانی و روش استنباط احکام در سطح عالی

سرفصل دروس:

مباحث شک:

- ۱- شک، حکم واقعی و ظاهری، انحصار اصول عملیه و مجاری آن، شبهه تحریمی و وجوبی، اقسام شبهات حکمی و منشاء آن و موضوعی.
- ۲- اصل برائت: مسائل مطروحه و اختلاف در شبهه تحریمی حکمی مالانص فییه، نظریه اصولیین و ادله آنان، تنبیهات برائت و احکام مسائل شبهه بین المحذورین.
- ۳- اصل اشتغال: مسائل مطروحه، شبهه تحریمی موضوعی محصوره و حکم آن مبنی بر حرمت مخالفت قطعی و وجوب موافقت قطعی، تنبیهات اشتغال.

منبع: فرائد الاصول (رسائل)



اصول فقه (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه (۱)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی مبانی و روش استنباط احکام در سطح عالی

سرفصل دروس:

۱- ادامه مباحث اصل احتیاط، شبهه غیرمحصوره و تنبیهات آن، شبهه اقل و اکثر ارتباطی و احکام آن.

۲- اصل استصحاب: تعریف، تقسیمات استصحاب به اعتبار مستصحاب، دلیل و شک مأخوذ در موضوع آن، قول مختار در حجیت استصحاب و ادله آن، تنبیهات استصحاب (استصحاب کلی، استصحاب زمان و زمانی، استصحاب حکم عقل، استصحاب تعلیقی و تقدیری، اصل مثبت، اصل تأخر حادث، استصحاب امور اعتقادی و استصحاب حکم مخصص)

منبع: فرائد الاصول (رسائل)



اصول فقه (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه (۲)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی مبانی و روش استنباط احکام در سطح عالی

سرفصل دروس:

- ۱- ادامه مباحث اصل استصحاب، شروط استصحاب (قاعده یقین و مدرک آن)، تعارض استصحاب با امارات (ید، اصل صحت و قاعده تجاوز و فراغ) تعارض با اصول عملیه اربعه.
- ۲- مباحث تعادل و تراجیح: تعریف، حکومت و تخصیص، قاعده الجمع مهما امکن اولی من الطرح، احکام متکافئین، تراجیح، اخبار علاجیه، مرجحات منصوصه و احکام آن.

منبع: فرائد الاصول (رسائل)



اصول فقه (۴)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول فقه (۳)

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

هدف: شناخت تفصیلی مبانی و ورش استنباط احکام در سطح عالی

سرفصل دروس:

مقدمه: تعریف و موضوع علم اصول فقه، مبحث وضع، امارات وضع، حقیقت شرعی، صحیح و اعم، اشتراک لفظی، استعمال لفظ در بیشتر از یک معنا و مشتق.

مبحث اوامر: ماده امر، صیغه امر، تعبدی و توصلی، مقتضای اطلاق صیغه، مره و تکرار، فوروتراخی، اجزاء، مقدمه واجب و مسئله ضد.

مبحث نواهی: ماده نهی، صیغه نهی، اجتماع امر و نهی و اقتضاء نهی در فساد عبادت و معاملات.

مبحث مفاهیم: تعریف مفهوم و اقسام آن، مفهوم شرط، وصف، غایت حصر، لقب و عدد. مبحث عام و خاص: تعریف و اقسام عام، اجمال مخصص، عمل به عام قبل از فحص از مخصص، خطابات شفاهی، تعقیب عام به ضمیر، جواز تخصیص به مفهوم مخالف، استثناء متعقب به جمل متعدده، تخصیص کتاب به خبر واحد و حالات تخالف خاص با عام. مبحث مطلق و مقید و مجمل و مبین: تعریف و الفاظ مطلق، مقدمات حکمت، تنافی مطلق و مقید و کیفیت جمع بین آن دو و مجمل و مبین.

تذکره: باتوجه به گستردگی سرفصل، پیشنهاد می شود پس از کلیات، مبحث اوامر دنبال شود و از تدریس مباحثی همچون حقیقت شرعی، صحیح و اعم و مشتق که از اهمیت و کاربرد کمتری برخوردار است صرف نظر شود.

منبع: کفایه الاصول



قواعد فقه مدنی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

ساعات تدریس : ۳۲ ساعت

هدف : آشنایی تفصیلی با قواعد فقهی مدنی بمنظور تقویت قدرت استنباط و استدلال در زمینه مسائل فقهی و حقوقی

سرفصل دروس :

بخش اول : کلیات

۱- تعریف قاعده فقهی و تطبیق آن با قاعده اصولی و مسئله فقهی

۲- سیر تدوین و تکامل کتابهای قواعد فقه

۳- ضرورت تأسیس علم قواعد فقه

بخش دوم : قواعد

۱- قاعده لزوم

۲- قاعده ید

۳- قاعده ضمان ید

۴- قاعده ضمان مقبوض به عقد فاسد

۵- قاعده تلف مبیع قبل از قبض

۶- قاعده لاضرر

۷- قاعده تسلیط

۸- شروط ضمن عقد

۹- قاعده اقدام

۱۰- قاعده غرور

۱۱- قاعده اتلاف



حقوق مدنی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

هدف: تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوق مدنی

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود.

۱- شرایط اساسی صحت معامله

۲- اثر معاملات (قواعد عمومی، خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات، اثر عقود نسبت به

اشخاص ثالث)

۳- شرایط ضمنی عقد

۴- معاملات فضولی

۵- سقوط تعهدات

۶- کلیات الزامات خارج از قرارداد

۷- عصبیت

۸- ائتلاف

۹- تسبیت

۱۰- استیفاء



حقوق مدنی (۲)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

ساعات تدریس : ۳۲

پیشنیاز : ندارد

هدف : تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوق مدنی

سرفصل دروس : یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود .

۱- بیع

۲- اجاره

۳- مزارعه و مساقات

۴- مضاربه

۵- جعاله

۶- وکالت

۷- صلح

۸- رهن

۹- شفعه

۱۰- وصیت

۱۱- ارث

۱۲- سب و عاریه

۱۳- نکاح و طلاق



حقوق تجارت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی تفصیلی بامباحث حقوق تجارت

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس میشود.

۱- شرکتهای تعاونی در ایران

۲- بورس اوراق بهادار

۳- مجامع عمومی در شرکتهای سهامی

۴- افزایش و کاهش سرمایه در شرکتهای

۵- حق کسب یابیشه و با تجارت



حقوق بین الملل خصوصی (تعارض قوانین)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

ساعات تدریس : ۳۲ ساعت

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مسائل مهم تعارض قوانین و ارائه راه حل آنها

سرفصل دروس : یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس میشود .

۱- تعارض قوانین در مورد سهام شرکتها

۲- تعارض قوانین در مورد قراردادها

۳- تعارض قوانین در مورد اسناد

۴- اجرای احکام و اسناد خارجی

۵- تعارض چند قانون ملی در مورد احوال شخصیه



حقوق تجارت بین الملل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۲ ساعت

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل حقوقی تجارت بین الملل که از روابط تجاری بین المللی ناشی میشود

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس میشود.

- ۱- ورود و اشتغال خارجیان به شغل تجاری و انجام اعمال تجاری
- ۲- مؤسسه تجاری و عناصر تشکیل دهنده آن
- ۳- وجود شرکتهای خارجی و شرایط آنها
- ۴- رژیم سرمایه گذاری بین المللی
- ۵- بیع بین المللی
- ۶- قرارداد فروش در حقوق فرانسه - آلمان - انگلستان
- ۷- دعاوی مربوط به قراردادهای بین المللی (داوری)
- ۸- مقررات اروپائی علیه عملیات محدودکننده رقابت بین المللی
- ۹- مراحل مختلف سفارشات خارجی تا خروج جنس از گمرک در ایران
- ۱۰- عملیات بانکی و اعتبار اسنادی در ایران
- ۱۱- مقررات صادرات و واردات در ایران



تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره: ۲۳/۳۶۴۹

بیوست

بیت عالی



جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی



حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به درجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد فرماها شعی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

۳۱۹

مدیر شورای عالی برنامه ریزی



جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم تعالی

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۵
شماره ۱۱۳/۲۶۶۳



دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، به سه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از تکمیل تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:

الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.

ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.

ج: گذراندن سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.

د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۴/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اصلاح نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی